

Filmový festival Jeden svět začal udělením ceny Homo Homini Mikalaji Statkevičovi a projekcí maďarského snímku Tak to mělo být

12.3.2026 - | Člověk v tísni

Mezinárodní filmový festival o lidských právech Jeden svět odstartoval večer ve středu 11. března v Pražské křižovatce. Slavnostní večer otevřelo předání ceny Homo Homini běloruskému politickému vězni Mikalaji Statkevičovi, na které navázala mezinárodní premiéra zahajovacího snímku ze současného Maďarska Tak to mělo být. Právě otevřený dialog a možnost sdílení názorů jsou každoroční devízou festivalu - pofilmové debaty a panelové diskuze i letos pomohou publiku zasadit příběhy z plátna do širšího kontextu a probrat je s nejpovolanějšími expertními osobnostmi z celého světa.

Tuto tradici letos doplňuje program živého nahrávání populárních podcastů, kde bude publikum moct usednout v těsné blízkosti svých oblíbených tvůrců a tvůrkyň a být u debat o tématech, která rezonují nejen festivalem, ale i celou společností.

Jeden svět v metropoli přivítá přes 170 hostů a po pražské části, která trvá do 19. března, zamíří do dalších 59 měst po celém Česku, kde potrvá až do 24. dubna.

Cena Homo Homini byla udělena Mikalaji Statkevičovi

Ústředním bodem samotného ceremoniálu v prostoru Pražské křižovatky bylo uctění neústupnosti Mikalaje Statkeviče, jedné z nejvýraznějších postav demokratické opozice v Bělorusku. Ocenění mu symbolicky předala Maria Tomak, ukrajinská odbornice na lidská práva a členka letošní festivalové Poroty Václava Havla.

Mikalaj Statkevič zasvětil veškeré své dosavadní úsilí obraně demokracie v Bělorusku - ve volbách kandidoval proti Aleksandrovi Lukašenkovi a nesčetněkrát se podílel na organizaci protirežimních demonstrací. Jeho život je příběhem o odvaze, která neuhne. I když se ho režim v květnu 2025 pokusil po propuštění z vězení násilím deportovat, Statkevič se vyhoštění vzepřel a byl následně znovu uvězněn.

Ocenění Homo Homini získává za „neochvějnou odvahu a výjimečný přínos demokratickému hnutí v Bělorusku“. Laureát Mikalaj Statkevič, který byl po nedávné mrtvici propuštěn z vězení, se nyní nachází v domácím léčení - ocenění tak bohužel nemohl osobně převzít.

„Mikalaj Statkevič po více než třicet let navzdory věznění a represím vytrvale hájí právo Bělorusů žít ve svobodné a demokratické zemi. Jeho odvaha stát proti autoritářské moci inspiruje a připomíná, že mezinárodní solidarita s těmi, kdo za svobodu platí osobní cenu, má hluboký smysl,“ uvádí Nadiia Ivanova, ředitelka Centra pro lidská práva a demokracii organizace Člověk v tísni.

Program zahajovacího večera vyvrcholil v kině Lucerna mezinárodní premiérou filmu Tak to mělo být. Portrét mladého maďarského rappera Pogányho Induló nabízí syrový vhled do dnešního Maďarska, mapuje úskalí předčasné slávy i autentickou zkušenost generace Z.

I když se protagonista snímku do Prahy velmi těšil, ze zdravotních důvodů se nakonec nemohl zahájení osobně zúčastnit. V rámci delegace jej však symbolicky zastoupil jeho otec. Snímek osobně uvedl režisér Olivér Márk Tóth doprovázený početnou tvůrčí delegací.

Pro velký zájem veřejnosti proběhly hned dvě projekce současně – v kině Světozor od 20:00 a v kině Lucerna od 21:00. Po skončení filmu v kině Lucerna následovala debata s delegací.

Debaty, které pokračují i za hranice plátna

Významnou součástí doprovodného programu jsou také pofilmové debaty, které dávají prostor hlubšímu porozumění tématům filmů. Setkávají se v nich tvůrčí a expertní osobnosti s veřejností a společně otevírají otázky, které na plátně zaznívají.

Několik debat – od panelových až po tradiční pofilmové – bude letos poprvé nahráváno jako živé podcasty.

- Panelová debata k filmu Tak to mělo být (podcast MOSHPIT): O sebereflexi generace Z, o obavách z budoucnosti i hledání identity. Debatovat bude rapová crew GUFRAU a influencerka Julia Katelová, moderace se ujme publicistka Klára Bělíčková z podcastu MOSHPIT.
- Pofilmová debata k filmu Queer rodeo (podcast Pot): O queer identitě nejen v prostředí tradičního mexického rodea jaripeo. Hostem debaty bude český režisér a odborník na queer filmy Šimon Holý, její moderace se chopí umělec a performer Karel Vladyka a herečka, tanečnice a stand-up komička Eliška Soukupová z podcastu Pot.
- Pofilmová debata k filmu Nekonečná cookie (podcast Hodný, zlý a kritický): O animovaném, humorném a velmi netradičním pojetí zkušenosti původního obyvatelstva Kanady. Po projekci se publikum může těšit na debatu s filmovým teoretikem Kamilem Filou a Alenou Julií Novotnou z podcastu Hodný, zlý a kritický.

Podcastové večery v Salonku kina Lucerna

Absolutní novinkou letošního ročníku je živé natáčení populárních podcastů přímo v srdci festivalu. Salonek kavárny Lucerna se každý den promění v otevřené studio, kde publikum zažije atmosféru, která běžně zůstává skrytá za mikrofonom, a budou moci rovnou vstoupit do diskuse s autorstvem oblíbených podcastů.

Živá nahrávání budou probíhat od 12. do 18. března – vždy od 20:00 v salónku kavárny Lucerna.

- Rozhovory Moniky Zavřelové (čtvrtek 12. 3.): Bojí se svět ženské rozkoše? Režisérka Aisling Chin-Yee promluví v živém nahrávání o mýtech kolem ženského libida a právu na orgasmus. Podcast bude v angličtině bez tlumočení.
- Hlas Heroine (pátek 13. 3.): V první linii ochrany přírody s Ilonou Kleníkovovou a psovodkou Klárou Hlubockou o odvaze čelit těm, kdo otravují vzácné dravce v českých lesích.
- Bojs (sobota 14. 3.): Může tričko prozradit osudovou lásku? Kryštof Šimek zpovídá režiséra snímku Vojtův život: Nová epizoda Vojtěcha Petřinu o hledání partnerky pomocí čichu, moderním mužství a vztazích v digitální době.
- Vlevo dole (neděle 15. 3.): Je nezisk a kultura jen zbytný luxus? Václav Dolejší a ředitel Jednoho světa Ondřej Kamenický o škrtech v rozpočtech a přežití kultury a neziskového sektoru v měnícím se politickém klimatu.
- Zrnění (pondělí 16. 3.): Přežijí nezávislá média budoucí krize? Jakub Hošek a Jakub Adamus s Davidem Klimešem a Marínou Urbáníkovou o tom, jak televize formuje naši realitu od 90. let po dnešek a proč silná ČT zůstává pilířem demokracie.
- Studio N (úterý 17. 3.): Skončila klimatická krize, nebo jen naše ochota o ní mluvit? Filip

Titlbach a Daniel Kortus (Klimatomluva) o tom, proč téma klimatu přehlušily války a dezinformace a jak o planetě komunikovat věcně a bez moralizování.

- Vizitka (středa 18. 3.): Je chudoba zrcadlem naší společnosti? Karolína Koubová s režisérkou snímku Homeless Blues Libuší Rudínskou o solidaritě, bezdomovectví a unikátním přístupu Prahy 9.

<https://www.clovekvtisni.cz/filmovy-festival-jeden-svet-zacal-udelenim-ceny-homo-homini-mikalaji-sta-tkevicovi-a-projekci-madarskeho-snimku-tak-to-melo-bejt-13345gp>